

Licht op duisternis

Nederland wordt in de nachtelijke uren steeds lichter. Naast het feit dat al die lichtbronnen energie vreten, hebben zij een versturende werking op mensen, dieren en planten en tasten ze het donkere nachtlandschap aan. Reden voor de provincies om paal en perk te stellen aan deze lichtoverdaad. Op 2 april is tijdens een bijeenkomst in Arnhem het PRISMA-project 'Lichtvervuiling en donkertebescherming' van start gegaan.

Lange tijd is licht geassocieerd met positieve gevoelens zoals veiligheid en gezelligheid, terwijl duisternis verbonden werd met zaken die het daglicht niet konden verdragen. De laatste jaren is er een kentering

gaande. Duisternis wordt 'herontdekt' als oerkwaliteit, die net als rust en stilte beschermd dient te worden. Daarnaast groeit het bewustzijn dat licht niet altijd en overal gewenst is. Kunstlicht in de nacht heeft een versturende werking op mensen, dieren en planten. Bovendien kost het veel energie. De satellietbeelden, waarop te zien is dat Europa en met name Nederland 's nachts baden in een zee van licht, roepen bij veel mensen bezorgdheid op. Dit alles vormde voor de provincies Gelderland, Utrecht, Overijssel, Zuid-Holland en Groningen in 2007 reden om samen met het ministerie van VROM kennis over het onderwerp te gaan uitwisselen.

Projectopzet

Hoewel het onderwerp meerdere provinciale beleidsthema's raakt zoals ruimtelijke ordening, natuur, landschap, energiebesparing, gebiedsontwikkeling, industrie, glas-

tuinbouw, infrastructuur, maakte een inventarisatie duidelijk dat de kennis over het onderwerp bij de meeste provincies nog relatief gering is. Daarop is besloten het PRISMA-project 'Lichtvervuiling en donkertebescherming' op te zetten. Het project bestaat uit twee delen.

In het eerste deel wordt met vertegenwoordigers van provincies en rijk een raamwerk voor beleid en uitvoering ontwikkeld. Themagroepen gaan concrete bouwstenen c.q. tools ontwikkelen, op basis waarvan de provincies hun regiospecifieke aanpak kunnen baseren. Concreet gaat het daarbij om voorbeelden hoe lichtvervuiling en bescherming van duisternis opgenomen kunnen worden in provinciale plannen en vergunningen op het gebied van milieu, natuur en ruimtelijke ordening. Inmiddels zijn hiervoor vijf themagroepen met deelnemers uit verschillende provincies van start ge-

gaan (Ruimtelijke ordening, Milieu, Openbare Verlichting, Natura 2000, Wet Milieubeheer). De resultaten komen eind 2009 beschikbaar.

In het tweede projectdeel gaat gewerkt worden aan de ontwikkeling van ondersteunend instrumentarium om effecten van maatregelen mee te beoordelen, net zoals nu al voor de thema's geluid en lucht beschikbaar is. Dit deel zal in nauwe samenwerking met het ministerie VROM en RIVM worden opgepakt.

Inventarisatierapport

Opmaat voor het project vormt het inventarisatierapport 'Licht op duisternis'. Het rapport biedt inzicht in hoe en vanuit welke thema's provincies met het onderwerp lichtvervuiling en duisternis bezig zijn, welke vragen er bij uitvoerders en beleidsmakers leven en welke informatie/tools zij in de uitvoering missen. Het eerste exemplaar van het rap-

port is tijdens de aftrapbijeenkomst in april overhandigd aan Wiebe Brandsma van de Brede Overleg- en Adviesgroep Milieu (BOAG-M).

Vragen over of suggesties met betrekking tot het project kunnen worden doorgegeven aan Leo Heijdra van de provincie Zuid-Holland. Hij is samen met Henk Willems van de provincie Gelderland projecttrekker. Bij hem is ook het projectplan en het inventarisatierapport opvraagbaar. ●

Informatie: Leo Heijdra, 070-4416048, lpm.heijdra@pzh.nl

Foto: provincie Zuid-Holland

Samenwerking gedijt

De interprovinciale milieuprojecten hebben goede resultaten opgeleverd. Dit blijkt uit het onlangs verschenen jaarverslag 2008 van het PRogramma IPO Strategische Milieu Agenda.

LEES VERDER OP PAGINA 2

De lucht klaart op!

Op 10 juli 2009 stelt de ministerraad het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit vast. Dit betekent dat vanaf dan het licht op groen staat voor stilgelegde bouwprojecten.

LEES VERDER OP PAGINA 3

Systeemgericht toezicht loont

De toezichtslast verminderen, het naleefgedrag verbeteren en het toezicht vergroten. Aldus luiden de beoogde effecten van het Brabantse project 'Handhaven met Vertrouwen'.

LEES VERDER OP PAGINA 4

Vervolg Lissabon-strategie

De gezamenlijke Europese strategie voor duurzame economische groei en werkgelegenheid moet een vervolg krijgen vindt het IPO. Alleen zo'n strategie voorkomt protectionisme.

LEES VERDER OP PAGINA 9

Witboek Klimaatadaptatie

De komende drie jaar staan in het teken van het voorbereiden van een meer omvattende Europese adaptatieaanpak. Het kabinet heeft inmiddels een reactie naar de Kamer gestuurd.

LEES VERDER OP PAGINA 10

Milieusamenwerking gedijt

Foto: Michiel Wijnbergh.

De interprovinciale milieuprojecten hebben goede resultaten opgeleverd en geresulteerd in een versterking van de samenwerking tussen provincies. Dit blijkt uit het onlangs verschenen jaarverslag 2008 van het PProgramma IPO Strategische Milieu Agenda. Het jaarverslag beschrijft de 33 projecten die in 2008 zijn uitgevoerd in het kader van dit PRISMA programma. Een greep uit de resultaten.

Energie en Klimaat

Met het Energie en Klimaatakkoord dat het IPO met het Rijk heeft gesloten is voor het eerst het potentieel aan duurzame energieproductie per provincie in 2020 in beeld gebracht. Tot nu toe bestond er alleen een totaaldoelstelling op nationaal niveau van 700 Petajoules. Het potentieel per provincie is afgeleid uit zowel de fysieke als de economische omstandigheden en houdt rekening met bestaande ambities. Elke provincie heeft speerpunten van beleid benoemd, bijvoorbeeld voor de productie van biobrandstof, groen gas, elektriciteit uit biomassa, duurzame warmte of windenergie. Om energiemaatregelen in bedrijven te stimuleren is een nieuw convenant voorbereid en afgesloten met de industrie (Meerjarenaafspraken 3). Ter stimulering van duurzame mobiliteit dragen de provincies bovendien bij aan de realisatie van een landsdekkend netwerk van vulpunten voor alternatieve brandstoffen en is een subsidieregeling opgesteld.

Klimaat-effectatlas

Het IPO heeft in het kader van het project 'Van schetsboek naar klimaat-effectatlas' een brochure uitgebracht over de effecten van klimaatverandering. Duidelijk is dat de temperatuur, de zeespiegel en de intensiteit van de regenbuien de komende decennia zullen gaan stijgen, ook bij inzet op sterke emissiereducties. De schetsboeken geven op grond van verschillende KNMI-scenario's per provincie de stijging van het aantal hete dagen en wisselingen in neerslaghoeveelheden aan. Verder wordt er één gezamenlijke set van geo-data opgesteld, zodat iedere provincie in het beleid uitgaat van dezelfde kennis en methoden.

Geluid

In 2008 waren de provincies, op grond van de in de Wet geluidhinder geïmplementeerde EU-Richtlijn omgevingslawaai, voor de eerste keer verplicht tot het vaststellen van actieplannen voor het verminderen van het verkeerslawaai van provinciale wegen. Uit de analyse blijkt dat de provincies hebben gekozen voor verschillende plandrempels, tussen 61 en 65 decibel. Daarnaast worden veel ernstige overschrijdingsgevallen aangepakt, onder meer via het aanbrengen van stil asfalt.

Omgevingsvergunning

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) integreert de vergunningen voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu in één omgevingsvergunning. Dit maakt het noodzakelijk om de werkprocessen van de provinciale medewerkers voor vergunningverlening, toezicht en handhaving om te vormen. Met het oog hierop zijn vele acties uitgevoerd. De twaalf provinciale Wabo-projectleiders voeren de projecten uit aan de hand van een plan van aanpak. Gezamenlijk is gewerkt aan scenario's, handreikingen en modellen voor het wijzigen van de werkprocessen en verordeningen.

Vergunningverlening

Er is een slag gemaakt in de harmonisatie van de vergunningverlening door de provincies. Op het gebied van vergunningvoorschriften zijn er standaarden gemaakt voor de branches groencompostering en baggerdepots. Ook zijn tijdens een congres ervaringen en ontwikkelingen tussen de provincie uitgewisseld.

Handhaving

Om de kwaliteit van de gezamenlijk activiteiten op het gebied van handhaving te verbeteren zijn een kern-audit en een nieuwe opzet voor de landelijke handhavingstafette ontwikkeld. Ook is een film over integrale handhaving gemaakt en is een landelijke voortgangsrapportage opgesteld over professionalisering van de milieuhandhaving en de interprovinciale monitoring. In Europees verband is onder meer gekeken of de IPPC-regelgeving in de intensieve varkenshouderijen op gelijke manier wordt uitgevoerd. In een ander Europees project zijn de resultaten van audits besproken van verschillende vergunningverlenende en handhavende instanties in de diverse lidstaten.

Monitoring

Een nieuw ontwikkelde website wordt het centrale punt waarop rapporten over monitoring van milieu, water en natuur zijn te vinden, evenals de PRISMA-programma's en resultaten en de nieuwsbrief IPO-Milieuwerk. Het adres van de nieuwe website is: www.monitoringportaal.nl

Exemplaren van het Jaarverslag PRISMA 2008 zijn op te vragen bij mevrouw M. Couvret 070-8881248, mcouvret@ipo.nl, of binnen te halen via www.ipo.nl of www.monitoringportaal.nl ●

Informatie bij Joyce Klink, 070-8881231.

De lucht klaart op!

Op 10 juli 2009 stelt de ministerraad het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit vast. Dit betekent dat vanaf dan het licht op groen staat voor stilgevallen bouwprojecten. Het kabinetsbesluit is de kroon op de intensieve samenwerking tussen het rijk en de deelnemende provincies, regio's en gemeenten.

Foto: Michiel Wijnbergh.

Inzet van de partners is om samen aan de Europese normen voor de volksgezondheid te voldoen én de aanleg van verkeerswegen, bedrijventerreinen en woonwijken op gang te houden. Na een enerverend traject werd een jaar geleden een akkoord bereikt over het ontwerp van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Sindsdien is aan een aantal belangrijke voorwaarden voor vaststelling van het definitieve programma voldaan. Inspraak heeft geleid tot aanpassingen en de Europese Commissie heeft Nederland op basis van het ontwerp uitstel verleend. Voor fijn stof hoeft nu 'pas' medio 2011 aan de EU-normen te worden voldaan, voor stikstofdioxide per 1 januari 2015. De Tweede Kamer heeft met het NSL ingestemd. Eind mei heeft de Eerste Kamer minister Cramer kritisch bevestigd op een 'plan B' als de NSL-doelen niet tijdig worden gerealiseerd. Dit brengt de vaststelling volgens VROM niet in gevaar; de uitvoering kan daadkrachtig worden voortgezet.

Saneringsopgave

De problemen om te kunnen voldoen aan de Europese richtlijnen spelen vooral langs heel drukke verkeerswegen. Daarbij geldt de uitzondering dat de normen niet hoeven te worden toegepast op locaties waar geen mensen significant worden blootgesteld aan te hoge concentraties luchtverontreiniging. Verscheidene NSL-partners hebben gebruik gemaakt van dit zogenaamde toepasbaarheidsbeginsel. Alle overige knelpunten hebben zij gezamenlijk van passende maatregelen voorzien. Het NSL gaat overigens niet alleen over verkeer. Terry de Zoete, provincie Noord-Brabant: "Tijdens het NSL-proces hebben we regelmatig stevige discussies gevoerd met VROM en LNV over de bijdrage van intensieve veeteelt, waarbij de gemoederen soms flink konden oplopen. We zijn er steeds samen uitgekomen, wat al een prestatie op zich is. In combinatie met het zeer uitgebreide pakket aan maatregelen kunnen we met trots en tevredenheid op het traject terugkijken."

Uitvoeringsplicht

Om zeker te stellen dat de EU-normen tijdig worden gehaald, kent het NSL een uitvoeringsplicht. Mochten de maatregelen onvoldoende effect blijken te hebben, dan heeft de betrokken partner een inspanningsverplichting om er een schepje bovenop te doen. Neem de kilometerbijzetting: als deze later wordt ingevoerd dan voorzien, dan zal het rijk een aanvullende maatregel inzetten. Opties in dit geval zijn de sloopregeling, stimulering Euro VI en bevordering van elektrisch vervoer. Mocht intensivering van de bestaande maatregelen niet leiden tot het oplossen van het knelpunt, dan hebben rijk en de betrokken provincies en gemeenten gezamenlijk een resultaatsverplichting om resterende knelpunten op te lossen.

Bij het NSL is een afsprakenkader opgenomen over het uitvoeren van het programma. In dit kader is een passage opgenomen over hoe om te gaan met mee- en tegenvallers. Daarnaast is een wijzigingsprocedure uitgewerkt voor vervanging of toevoeging van bouwprojecten of maatregelen. Er is ruimte voor nieuwe bouwprojecten als het halen van de EU-normen geen gevaar loopt.

Volksgezondheid

Diverse sprekers hebben verzocht meer aandacht te besteden aan de effecten van luchtverontreiniging op de gezondheid van mensen. Reden voor VROM om in het definitieve NSL dieper in te gaan op de totstandkoming van de normen, de gezondheidseffecten, de verwachte gezondheidswinst en de ontwikkeling van een betere indicator voor gezondheidsschade. De achterliggende drijfveer blijft om gezondheidseffecten zoveel mogelijk te verminderen, ook onder de grenswaarde. De provincies steunen dit. Jan Wensink, provincie Limburg: "Gaan we niets meer doen en wachten tot het probleem vanzelf 'wegderoert'? Nee, we houden vast aan onze eigen ambitie om meer te doen dan wettelijk noodzakelijk is om zodoende gezondheidswinst te realiseren." Marjon Plantinga, provincie Utrecht: "Alertheid blijft geboden. Nu het NSL rond is, kunnen we de rug niet keren naar de aanpak. De provincies blijven samen aan de slag voor de introductie van duurzame brandstoffen met zero schadelijke uitstoot. Zeker voor provincies waar de mobiliteitsdruk hoog is."

Proof of the pudding ...

Een sluitend programma met ruimtelijke ontwikkelingen en compenserende maatregelen opstellen is één, het programma op koers houden is een ander verhaal. Om bijsturing mogelijk te maken is een monitoringssystematiek ontworpen, waarvoor momenteel in de provincie Zuid-Holland een pilot loopt. Gedeputeerde Erik van Heijningen is overtuigd van het succes van de aanpak: "Met een stevig maatregelenpakket zorgen de NSL-partners er samen voor dat de problemen rond de luchtkwaliteit verleden tijd zijn. Met als klinkend resultaat dat de ruimtelijke ontwikkelingen - uiteraard binnen de normen voor de volksgezondheid - doorgang kunnen vinden." ●

Wouter Groenen, 070-4417627, w.groenen@pzh.nl

Stysteemgericht toezicht loont

Foto: Michiel Wijnbergh.

De toezichtslast verminderen, het naleefgedrag verbeteren en de kwaliteit en efficiency van het toezicht vergroten. Aldus luiden kort en goed de beoogde effecten van het project 'Handhaven met Vertrouwen' van de provincie Noord Brabant, dat met enthousiaste ondersteuning van gedeputeerde Cora van Nieuwenhuizen van start is gegaan. Stysteemgericht toezicht vormt een belangrijke sleutel bij het verwezenlijken van de ambities.

Stysteemgericht toezicht moet meer body geven aan de roep vanuit het bedrijfsleven om het toezicht kwalitatief te verbeteren en - parallel daaraan - de toezichtslast te verminderen. Daarbij ervaart Noord-Brabant het louter uitvoeren van outputgerichte controles niet langer als efficiënt. Aanvullend wil de provincie de borging van de wet- en regelgeving betrekken door bestaande managementsystemen hierop te toetsen. Centraal staat wat de vergunninghouder onderneemt om te voorkomen dat er iets mis kan gaan. Plus, als het een keer mis gaat, wat er van geleerd wordt en hoe snel het bedrijf zaken opknapt om herhaling te voorkomen.

Vertrouwen

Bij de nieuwe benadering speelt vertrouwen een grote rol. 'Hard' waar het moet, 'zacht' waar het kan. De provincie streeft naar een situatie waarbij bedrijven met goede managementsystemen en correct naleefgedrag kunnen rekenen op meer vertrouwen, wat merkbaar zal zijn in de aanpak van het toezicht. Op den duur moet de provincie hierdoor capaciteit overhouden voor het uitvoeren van toezicht. Deze capaciteit wordt vervolgens ingezet op bedrijven die vooralsnog achterblijven en een andere, mogelijk strengere, aanpak nodig hebben. Op die manier wordt het grootste effect bereikt.

Ervaring opdoen

Om ervaring op te doen met de gekozen aanpak loopt momenteel een pilot systeemtoezicht. Daarbij doen de toezichthouders die belast zijn met de uitvoering via 'learning on the job' ervaring op met de nieuwe manier van werken. Voor de begeleiding zijn deskundigen ingehuurd, die eerst leidend en vervolgens ondersteunend zijn. Daarnaast wordt in een landelijke werkgroep gewerkt aan een strategische kenniskaart. Deze brengt in beeld aan welke competenties toezichthouders dienen te voldoen, welke opleidingen men kan volgen, etc. Ander aandachtspunt is dat systeemtoezicht een cultuuromslag vergt. Van oorsprong is toezicht immers gebaseerd op wantrouwen. Een omschakeling is nodig van wan- naar vertrouwen en van controles gericht op output naar systeemcontroles. Verder is communicatie en openheid tussen alle partijen van groot belang: als één van de partijen met onoverkomelijke kosten, risico's of kans op reputatieschade wordt geconfronteerd, kan dit tot weerstand leiden. De provincie benadrukt in haar contacten met de deelnemende bedrijven dat het een traject van samen optrekken is. Tegenover het vertrouwen dat de provincie wenst te geven staat het nemen van verantwoordelijkheden vanuit het bedrijfsleven.

Ontwikkelingen

Stysteemgericht toezicht komt steeds meer in de schijnwerpers, ook in andere provincies. Dit betekent dat er gezocht wordt naar innovatie en verbreding. Een aantal bouwstenen is aan een continue verbetering onderworpen. Ook hiervoor is een landelijke werkgroep aan de slag. Zo wordt momenteel een breder draagvlak gecreëerd, wordt de rol van de certificerende instellingen in nauwe samenhang met de Stichting Coördinatie Certificatie Milieu- en Arbomanagementsystemen (SCCM) onderzocht en wordt er gesproken over de (on)mogelijkheden met betrekking tot de inzet van het strafrecht. ●

Informatie

Paul Meerman, 073-6812317, pmeerman@brabant.nl, www.brabant.nl/eenkwestievanvertrouwen

Deelnemers

Deelnemende bedrijven aan de Brabantse pilot zijn: Basell Benelux; Gasunie Nederland; Bavaria; Mars Nederland; Shell Chemicals Nederland; Dr W Kolb; Afvalverbranding Zuid Nederland; Slibverwerking Noord Brabant; Waterschap Aa en Maas; Fuji Film Manufacturing; Remat Chemie; Essent; Afvalstoffenterminal Moerdijk en Georgia Pacific.

Smog-informatietaak naar RIVM

Op verzoek van de provincies gaat het RIVM voortaan de burgers informeren als in een provincie ernstige smog voorkomt. Met de moderne technieken als internet kan de informatievoorziening naar de bevolking toe sneller en efficiënter plaatsvinden als de provincie als tussensstation verdwijnt.

Tot nu toe informeerde de provincies hun burgers bij ernstige smog, omdat zij dat wettelijk verplicht zijn

volgens de Wet milieubeheer. Maar de provincies vinden dat zij op dit gebied geen toegevoegde waarde hebben, te meer daar hun rol alleen maar tot vertraging leidt en relatief veel organisatietijd kost. Het voordeel van de overheveling naar het RIVM voor de provincies is dat zij geen interne procedures (draaiboek) meer hoeven te hebben voor deze informatieplicht. Wel behouden de provincies hun verantwoordelijkheid als vraagbaak voor burgers. Een goed voorbeeld van een slagvaardiger

overheid door samenwerking tussen de provincies en een Rijks(kennis-)instituut!

Overigens geeft het RIVM prognoses over ozon en smog op internet, kijk op: www.lml.rivm.nl/data/smog-prog

Namens de provinciale smogcoördinatoren, Hanco de Baas, provincie Gelderland
h.de.baas@prv.gelderland.nl

Aanleg warmte-koude opslag eenvoudiger

Minister Cramer (VROM) gaat wet- en regelgeving aanpassen om het grootschalig gebruik van warmte-koude opslag (WKO) te stimuleren. Belangrijkste maatregel is het vereenvoudigen van de vergunningsprocedure.

Foto: Fotostudio Wick Natzijl

Het vereenvoudigen van de vergunningprocedure gebeurt volgens het zogenaamde verkeerslichtmodel. Dit model is ontleend aan de door minister Cramer in 2008 ingestelde taskforce WKO. Concreet houdt dit model in dat in groene gebieden geen strijdige belangen zijn voor de aanleg van WKO; hier gaan algemene regels gelden en kan de aanvrager slechts met een melding

bij bevoegd gezag volstaan. In oranje gebieden blijft wel een vergunning gelden, maar waar mogelijk met een lichtere procedure. In gebieden met een rode kleur is WKO feitelijk ongewenst, maar kan ruimte zijn voor maatwerk. Om de bodemkwaliteit te waarborgen gaat de minister daarnaast de aanleg en installatie van WKO wettelijk certificeren. Het is de bedoeling dat in de toekomst alleen

nog erkende gecertificeerde bedrijven in de markt actief zijn, die met kennis van zaken handelen en betrouwbaar zijn. de minister maakte de maatregelen bekend bij het boren van de eerste bron van een duurzame wijk in de gemeente Diemen; met 1200 woningen wordt dit het grootste Nederlandse WKO-project in de woningbouw is. ●

Meer geld voor klimaatregeling

Minister Cramer stelt 12 miljoen euro extra beschikbaar voor de subsidieregeling Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK). De uitkering stimuleert provincies en gemeenten bij regionale en lokale klimaatinitiatieven om de uitstoot van broeikasgassen aan te pakken. Van

dit geld is 1,2 miljoen euro bestemd voor de projecten die de provincies hebben ingediend. Het tekort op de gezamenlijke provinciale aanvraag is door de extra bijdrage van de minister teruggebracht tot 600.000 euro. Dit tekort willen de provincies oplossen door de aanvraag voor de SLOK-

bijdrage per provincie naar rato te verminderen, zodat de gezamenlijke aanvraag past binnen de budgettaire randvoorwaarden. ●

Informatie bij Frank Puijn,
070-8881241, fpuijn@ipo.nl

Naar voren!

Voor effectieve beleidsbeïnvloeding willen we naar de 'voorkant'; liefst sturen we de hand van de beleidsambtenaar bij de Europese Commissie als die het eerste concept voor een nieuwe beleidsstrategie of richtlijn schrijft. Maar zó naar voren bedoel ik niet. Gaat het dan om de enthousiaste aanmoediging van het kluitjesvoetballende jeugdteam dat het doel moet zien te vinden? Dat komt meer in de richting, met wat toevoeging van spelinzicht: doelgericht teamwerk op het speelveld van de regio.

Integraal beleid en gebiedsontwikkeling zijn de unique selling points van de provincie. Het vorig jaar tussen rijk en IPO gesloten bestuursakkoord ademt dat ook uit. De provinciesecretarissen hebben daar een uitvoeringsprogramma aan gehangen: de verdere decentralisatie van rijkstaken biedt ruimte voor versterking op die terreinen waar provincies bij uitstek goed in zijn, namelijk het ruimtelijk-economisch domein. Goed uitgevoerd geeft het bestuursakkoord provincies de mogelijkheid een meer betekenisvolle rol te spelen bij de aanpak van maatschappelijke opgaven.

De raison d'être van het openbaar bestuur. We moeten dat akkoord dan ook niet behandelen als een setje afspraken dat per onderdeel wel een keer wordt geagendeerd. Wil je het niet alleen naar de letter maar juist naar de geest waarmaken, dan is het bestuursakkoord een kans om de provincie als maatschappelijk onmisbaar middenbestuur neer te zetten. Die kans mogen we niet laten lopen. Milieuembtenaren kennen we al als heel betrokken en deskundig. Maar ze moeten wel in beweging komen en ook een ontwikkelende rol willen spelen. Daar zijn intussen wel wat ideeën over. En wat mij vrolijk stemt, die ideeën komen ook uit de milieuhoeke zélf. Zo wordt bijvoorbeeld voorgesteld dat de milieue adviseurs de milieuregels niet primair van achter het bureau of uit de vergaderzaal loslaten op producten en acties van collega's binnen en buiten het provinciehuis. Om dan vast te stellen dat er toch veel aan schort! Nee, ze moeten contact leggen, de boer op. Het is niet het hele verhaal, maar milieudeskundigen moeten meespelen in de integrale gebiedsontwikkeling. In de planfase, dus aan de voorkant, co-maker zijn of worden, van integrale plannen die beogen gebiedskwaliteit te ontwikkelen. Milieukwaliteit winnen in een ruimtelijk-economisch plan. In elk ruimtelijk-economisch plan voeg ik daar graag aan toe.

Milieubeleid bestaat uit veel grote en kleine deelthema's. Daarop kun je allemaal expert zijn. Die expertise hebben we ook nodig. Maar voor het tackelen van maatschappelijke opgaven moeten we niet steeds deskundiger worden. Laten we met die expertise de samenwerking zoeken. Om met de collega's van mobiliteit, economische zaken, ruimtelijke ontwikkeling, landelijk gebied en water mogelijkheden en kansen vanaf het eerste ontwerp te pakken. Daarbij kom je ook op de knelpunten en belemmeringen. In een land waar ruimte schaars is, loop je daar snel genoeg tegen aan. Als je creatief en beweeglijk kunt zijn, ben je deel van de oplossing. Nu blijft het wel zo dat procederen bij de Raad van State gratis is en is het juist dat burgers het recht kunnen gebruiken.

Het is niet voor niets dat bestuurders naar politieke ruimte zoeken bij de realisatie van milieudoelen. Ik ben benieuwd of die ruimte er komt. Maar we weten dat we bij de Raad van State minder last hebben van wetten en regels dan van proces- en procedurefouten. Voordat we regels ter discussie stellen moeten we tenminste de aanbevelingen van de commissie Elverding in de praktijk van ontwerpen en participatie brengen.

Om kwaliteits- en milieuwinst te boeken, zou ik zeggen: naar voren! Ontwikkel mee, teken mee aan de plannen en ontwerpen voor de provinciale antwoorden op maatschappelijke vraagstukken waarvoor onze bestuurders zich gesteld zien.

Kitty Roozmond,
Directeur IPO

Impuls aan toepassen veiligheidstechnieken

Het Rijk wil een kwaliteitsimpuls geven aan de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid. Het programma dat hiertoe is opgezet stimuleert provincies en gemeenten om deze problematiek gezamenlijk aan te pakken. In dat kader is de afgelopen twee jaar het IPO-project 'Stand der veiligheidstechniek' opgetuigd, wat onlangs resulteerde in twee kennisdocumenten: 'Vloerbare bulk op- en overslag in tanks' en 'Procesbeveiligingen'.

Foto: provincie Zeeland

Het veiligheidsbeleid ten aanzien van de vergunning op grond van de Wet milieubeheer is de laatste jaren uitgebreid en stringenter geworden. In 2005 is er door middel van een IPO-project al een wegwijzer beschikbaar gekomen, welke op landelijk niveau is erkend als hulpmiddel voor de invulling van het veiligheidsbeleid. In IPO-verband zijn ook specifieke vergunningsvoorwaarden opgesteld.

Stand der Veiligheidstechniek

Aanvullend is een project uitgevoerd met als titel 'Stand der Veiligheidstechniek', met als doel het ontwikkelen van een document waarin kennis en inzicht met betrekking tot de 'stand der techniek' en 'best practical means' zijn gebundeld. Onlangs verschenen in het kader van dit project twee publicaties. In het ene kennisdocument, 'Vloerbare bulk op- en overslag in tanks', wordt ruim aandacht besteed aan de onderwerpen opslagfaciliteiten per productgroep, overslagmogelijkheden, operationele aandachtspunten en de verschillende levensfasen. Het tweede kennisdocument, getiteld 'Industriële Procesbeveiligingen', is opgesteld om eenduidigheid te bewerkstelligen bij het be-

oordelen van het beveiligen van industriële processen. Op overzichtelijke wijze wordt inzicht gegeven in de mogelijkheden hiertoe binnen de procesindustrie.

Informatiebijeenkomst

Op 26 maart vond in Utrecht een informatiemiddag plaats waarin beide rapporten werden gepresenteerd. Er waren ruim honderd Wm-vergunningverleners en inspecteurs aanwezig van met name provincies en gemeenten. Alle bezoekers hebben na afloop een geheugenkaart in ontvangst mogen nemen met daarop de digitale versie van de beide eindrapporten. Nagenoeg alle bezoekers beschouwden de bijeenkomst als zeer waardevol. Aanvullend is in april naar meer dan veertig overheidsorganisaties een mailing uitgegaan met beide digitale rapporten. ●

Beide documenten zijn te downloaden op de website's www.relevant.nl en www.IPO.NL

Informatie: Marcel den Boer,
tel. 0118-631971,
e-mail: mjk.dn.boer@zeeland.nl

KORT

Dit najaar besluit over CO₂-opslag

De commissie MER heeft haar onderzoeksresultaten over het project CO₂-opslag onder de Barendrechtse wijken Carnisselande en Ziedewei bekendgemaakt. De commissie is positief over de kwaliteit van de aangeleverde informatie. Daarnaast is een aantal aanbevelingen gedaan. De ministers Cramer (VROM) en Van der Hoeven (EZ) en gedeputeerde Van Heijningen van Zuid Holland gaan het rapport van de commissie MER goed bestuderen. Daarbij zullen zij ook de reactie op dit rapport van de gemeenten Barendrecht en Albrandswaard betrekken. Deze wordt eind juni verwacht. Uitgangspunt blijft dat het project alléén kan doorgaan als het veilig is. De tussentijd gebruiken de ministers en de gedeputeerde om

de zorgen die in Barendrecht leven verder te inventariseren en te bespreken. Een definitief besluit over het project volgt dit najaar. ●

Handleiding duurzaam inkopen

Van energieleverancier tot printer, van kantoormeubilair tot asfalt. Bij iedere aanschaf gaat de overheid rekening houden met het milieu. De Stuurgroep Duurzaam Inkopen heeft in overleg met inkopers en producenten een handleiding gemaakt voor alle tachtig productgroepen waarvan de overheid gebruik maakt. Consequente toepassing van deze handleiding brengt het doel van het kabinet - 100% duurzaam inkopen in 2010 bij de Rijksoverheid - binnen handbereik. Gemeenten, provincies en waterschappen hebben iets langer tijd nodig om tot 100% duurzaam inkopen te komen:

gemeenten en provincies kopen volgend jaar voor 75% duurzaam in, waterschappen voor 50%. ●

Waternet Onderzoek

Door onderzoek en kennisdeling hoopt Waternet betere oplossingen te vinden voor waterbeheer in de natuur, veilig en goed drinkwater en optimaal gebruik van watersystemen. Liefst vijftig onderzoeken in het recent verschenen boekje Waternet Onderzoek illustreren dit streven. Het boekje biedt daarnaast verrassende interviews over het belang van innovatief onderzoek in de watercyclus. Volgens burgemeester Job Cohen moeten we nu eens ophouden met het drinken van flessenwater. 'Amsterdams leidingwater is net zo goed'. Als voorzitter van Bouwend Nederland pleit Elco Brinkman ervoor 'watermensen' vanaf het allereerste begin te betrek-

ken bij het inrichten van gebieden. Gedeputeerde Joop Binnekamp van de provincie Utrecht benadrukt het belang van klimaatbestendig bouwen en slimmer omgaan met water in woonwijken. Het boekje is op te vragen bij communicatie@waternet.nl. ●

Website Kwaliteitsatlas Groene Hart

Minister Cramer (VROM) heeft de Kwaliteitsatlas van het Groene Hart gelanceerd. Dit is een website waarop de belangrijkste landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kenmerken van het Groene Hart worden beschreven en verbeeld. Dit zijn de openheid, de diversiteit, het veenweidekarakter, de rust en de stilte van het gebied. De atlas is ontwikkeld door de drie Groene Hart Provincies (Utrecht, Noord- en Zuid-Holland) en de in

het gebied gelegen gemeenten. De minister prees de opstellers van de atlas: "Mijn felicitaties met deze belangrijke stap." Met de website kunnen bestuurders en ambtenaren, ontwikkelaars, en maatschappelijke organisaties en burgers nagaan hoe ze het landschap in hun omgeving het beste kunnen behouden of versterken. Provincies en gemeenten gaan de kwaliteitsatlas verwerken in hun structuurvisies, verordeningen en bestemmingsplannen. Behalve de eerder genoemde beelden bevat de atlas ook een overzicht van het beleid van Rijk en provincies. Tevens is er een overzicht van projecten waarin met succes aan het behoud en de landschappelijke ontwikkeling van het Groene Hart wordt gewerkt. De Kwaliteitsatlas Groene Hart is te vinden op: www.kwaliteitsatlas.nl. ●

Buitenlandse inspecties werken

Foto: John Visbeen

Eén van de PRISMA-projecten betreft het vergelijken van vergunningverlening en handhaving bij intensieve varkenshouderijen in meer dan zeventien Europese landen. Daartoe behoort ook het gezamenlijk uitvoeren van inspecties. Provincies hebben in deze sector een belangrijke rol. Inmiddels is een digitaal netwerk ingericht en zijn drie gezamenlijke inspecties uitgevoerd.

Het idee voor dit project is ontstaan in Flevoland. Eén van de inspecteurs vertelde na een controle bij een grote varkenshouderij dat de ondernemer had gezegd "dan wel naar Polen te gaan, want daar deden ze tenminste niet zo moeilijk". Dat was voor John Visbeen aanleiding om bij collega's uit andere landen te polsen hoe zij omgaan met vergunningverlening en handhaving bij grotere varkenshouderijen. Omdat het IPPC-regelgeving betreft die in Europa gelijk moet worden toegepast, onderschreven zij de noodzaak voor een project om vergunningverlening en handhaving in deze sector te vergelijken. Daarnaast bleek er behoefte om zicht te krijgen op knelpunten om van elkaar te leren.

de inspecties in het buitenland gemaakt konden worden", vertelt Visbeen. Daarbij bewijst zich ook de waarde van het opbouwen van een goed netwerk. "Aanvankelijk zou een van de controles in Polen plaatsvinden, maar dat kon door omstandigheden niet doorgaan. Eén telefoontje naar Letland was voldoende en een bezoek kon daar alsnog geregeld worden."

Gezamenlijke inspecties

Inmiddels hebben in Italië, Letland en Duitsland gezamenlijke inspecties plaatsgevonden, waarbij steeds inspecteurs en vergunningverleners van vier landen betrokken waren. Voorafgaande aan het bezoek werd de vergunning doorgenomen, waarbij overeenkomsten en verschillen in beeld werden gebracht. Zelf is Visbeen mee geweest naar Letland, waar een varkenshouderij met 16.000 varkens werd bezocht. "Het opvallendste vond ik dat op het bedrijf luchtwassers en dat soort voorzieningen ontbraken. De geur was buiten en in de stallen weliswaar waarneembaar, maar zeker niet irritant. Dit terwijl ik in Nederland bij een bedrijf ben geweest met allerlei voorzieningen en waar ik, bij wijze van spreken, met rode ogen weer naar buiten ben gelopen. Ik vraag me dan toch af waar dat verschil in zit. Het lijkt me interessant om juist dit soort bevindingen te bespreken tijdens de workshop. Deze vindt in juni in Utrecht plaats."

Conclusies en aanbevelingen

Om het project af te bakken is er voor gekozen om 'key-issues' te benoemen; de opslag en verspreiding van mest, de gebruikte stalsystemen en geur. Ondanks die afbakening hebben de vragenlijsten en de gezamenlijke inspecties veel informatie opgeleverd. De resultaten worden in juni tijdens de workshop besproken. Dit moet leiden tot conclusies en aanbevelingen voor de deelnemende landen, voor het IMPEL-netwerk zelf en voor de Europese Commissie, die aan de slag gaat met de herziening van het referentiedocument voor intensieve varkenshouderijen. "Dat vind ik nog best spannend en daar zit ook wel mijn zorg", geeft Visbeen aan. "Er zijn bijna twintig landen vertegenwoordigd en ik vind het belangrijk om tot een goed eindproduct komen. Gezien mijn ervaringen tot nu toe in het project heb ik er alle vertrouwen in dat het gaat lukken, maar het is een stevige klus!" ●

Informatie: John Visbeen, 030-2582150, john.visbeen@provincie-utrecht.nl

John Visbeen: "Er is een grote behoefte aan dit soort praktische projecten." Foto: IMPEL

Veel animo

Al met al redenen genoeg voor bijna alle landen die betrokken zijn bij de implementatie van Europese milieuwetgeving om mee te doen. "Het voorstel werd mei vorig jaar tijdens de algemene vergadering van het IMPEL-netwerk met veel steun aangenomen", zegt Visbeen. "Het was voor mij bijzonder om te ervaren dat er een grote behoefte is aan dit soort praktische projecten." Het project kent een korte doorlooptijd. In januari is gestart met de inrichting van het digitale netwerk, het ontwerpen van de vragenlijsten en de voorbereidingen voor de controles en de workshop. "Ik heb me soms verbaasd over het gemak waarmee de afspraken voor

Bouw Duurzame Energie Centrale Limburg

De provincie Limburg is sinds kort met zes gerenommeerde bedrijven/consortia in gesprek om te kunnen vaststellen wie de Duurzame Energie Centrale Limburg gaat realiseren en exploiteren. Deze heeft een geschat investeringsvolume van 70 miljoen euro. Aan het einde van dit jaar is deze

partij bekend. Daarna wordt begonnen met de bouw van deze centrale. Deze zal in 2011 al duurzame energie leveren voor 20.000 huishoudens in Limburg. De centrale bestaat uit een kleine zonnecentrale in combinatie met andere duurzame energiebronnen, zoals wind en biomassa. De locaties waar deze gerealiseerd kan worden, zijn Belvédère in Maastricht, NedCar in Sittard-Geleen en Klavertje 4 in Venlo. Samenwerking met betrokken

gemeenten wordt hierbij gezocht. De realisatie is een belangrijk onderdeel in het waarmaken van de ambities van de Provincie Limburg om in 2011 5% duurzame energie op te wekken, 5% energie te besparen en 6% CO₂ emissie te reduceren. Aan de energiecentrale wordt ook een educatieve functie gekoppeld, zodat de burgers en het bedrijfsleven nu al de Limburgse energiewereld van morgen kunnen voelen en ervaren. Zo kan de drempel verlaagd worden bij de

aanschaf van duurzame en efficiënte energie-installaties.

Ontwerp-Nationaal Waterplan onduidelijk

Het ontwerp-Nationaal Waterplan is onvoldoende duidelijk over de dilemma's bij realisatie van haar streefbeelden, aldus het Planbureau voor de Leefomgeving in een review. Hoewel het plan overzichtelijk en toegankelijk is, zijn de hardnekkige problemen bij

het realiseren van de langetermijnstreefbeelden onvoldoende helder beschreven. Dilemma's rond betaalbaarheid, aanpassing van het bestaande ruimtegebruik en beperking van natuurschade zijn niet overal herkenbaar belegd in de beleids- en onderzoeksagenda van het waterplan. Het ontwerp-Nationaal Waterplan vormt de basis van het nationale waterbeleid voor de periode 2009-2015, en geeft tevens ambitieuze langetermijnstreefbeelden.

Omgevingsdiensten krijgen vorm

Problemen op het vlak van het toezicht wil het kabinet aanpakken via de oprichting van omgevingsdiensten. Dit biedt tegelijkertijd kansen om de bestuurlijke drukte rond vergunningverlening terug te brengen. Bij monde van minister Cramer zijn provincies en gemeenten eind vorig jaar uitgedaagd stappen hier toe te zetten. Dit verzoek was niet tot dovemansoren gericht.

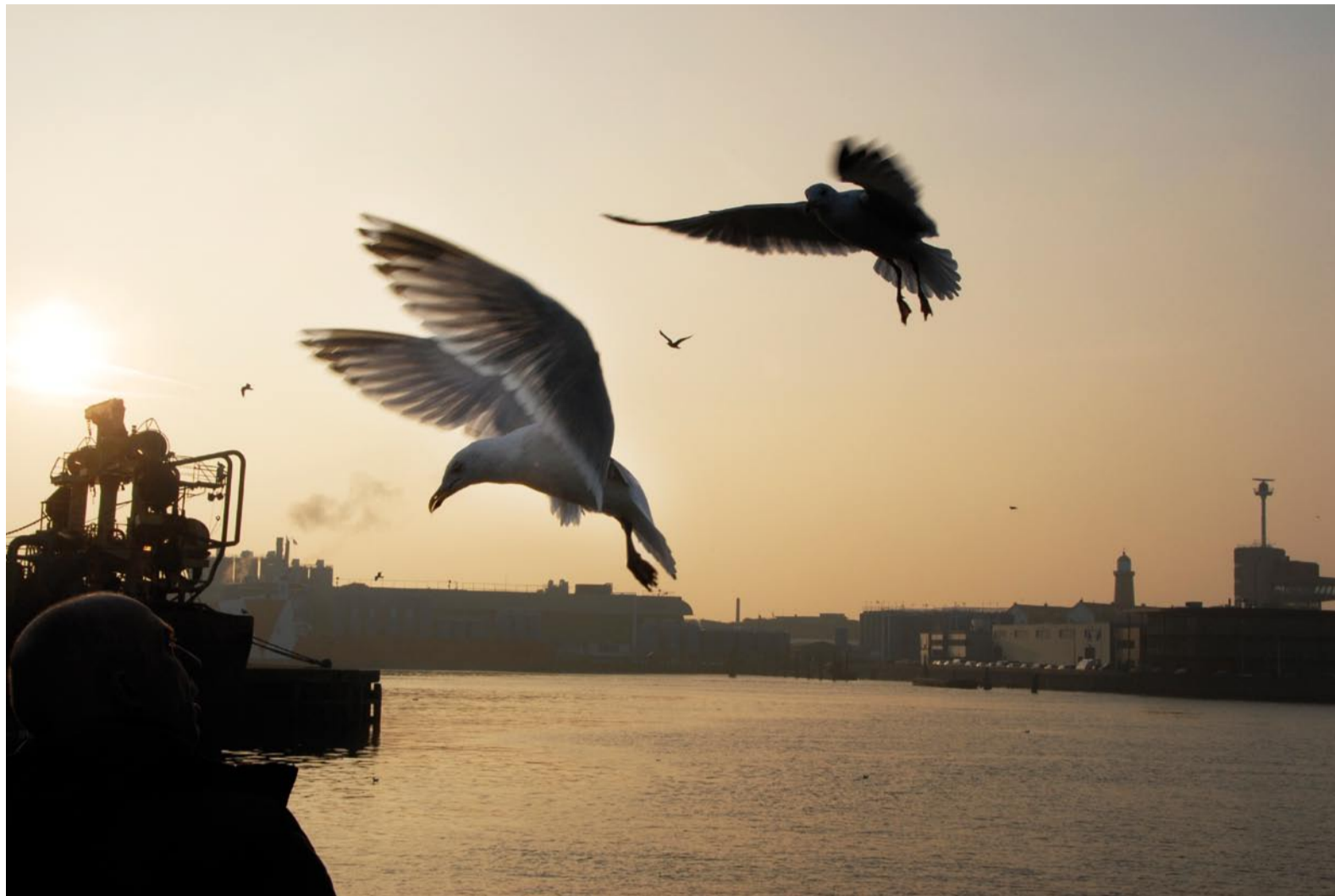

Foto: Renee Teunis

In de ogen van het kabinet is de tijd rijp voor het verbeteren van het handhavingstelsel, met inbegrip van verbreding van de scope naar vergunningverlening en toezicht. Het idee is om omgevingsdiensten te belasten met de uitvoering en handhaving van VROM-regels. Dergelijke diensten doen hun werk in opdracht van het bevoegd gezag - de gemeenten en provincies - en krijgen geen eigen bestuurlijke bevoegdheden. Daarbij zet het kabinet in op maximaal 25 regionale uitvoeringsorganisaties. Eerder hadden IPO en VNG middels een intentieverklaring aangeboden om zelf met oplossingen te komen om handhaving en vergunningverlening soepeler te laten verlopen. In een toelichting benadrukte minister Cramer dat zij graag gebruik maakt van dit aanbod. Zij riep de provincies en gemeenten op om voor 1 april 2009 met een aanbod te komen, waardoor het rijk vertrouwen krijgt in het oppakken van het kabinetsvoorstel.

Noord-Holland

De provincies hebben de handschoen met verve opgepakt. Zo heeft de provincie Noord-Holland de afgelopen maanden een intensief traject met de gemeenten doorlopen. Via management- en bestuursconferenties, regionale bijeenkomsten en door middel van bestuurlijke gesprekken is een goed beeld verkregen van het draagvlak voor omgevingsdiensten. Daarnaast heeft een aantal regio's ideeën uitgewerkt over het takenpakket, de grootte en het gebied van een uitvoeringsorganisatie. Inmiddels heeft dit in Noord-Holland geleid tot drie manifesten waarin besturen afspraken op dit vlak met elkaar bevestigden. Knelpunt daarbij is wel dat een aantal gemeenten de schaal grootte van de vijf veiligheidsregio's die de provincie telt, te groot vindt.

Inmiddels heeft Gedeputeerde Staten eind maart de nota uitvoeringsorganisaties vastgesteld. Hierin geeft het college aan dat versnippering van de provinciale werkzaamheden ongewenst is. Gedeputeerde Staten wil niet per se vasthouden aan de grenzen van een veiligheidsregio, maar ziet dit wel als het minimale schaalniveau om haar werkzaamheden in onder te brengen. Ook is vastgesteld dat een gezamenlijke omgevingsproblematiek bindt. Mede daarom heeft de provincie met Amsterdam en Haarlemmermeer een manifest opgesteld. De gezamenlijke economische en ruimtelijke opgave van de internationale lucht- en zeehaven brengt immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid met zich mee.

Om tot de daadwerkelijke oprichting van omgevingsdiensten te komen, heeft de provincie als regisseur nog wel een aantal zaken vanuit het kabinet nodig. Denk aan kwaliteitscriteria, betrokkenheid, een financiële bijdrage, een informatiebeheersysteem en duidelijkheid over de besluitvorming rond de decentralisatie van Rijkstaken. Uit de verkenning van de afgelopen maanden blijkt dat het niet lukt om alleen op basis van draagvlak in 2011 een provinciedekkend beeld van omgevingsdiensten, zonder witte vlekken, te hebben. Wanneer het kabinet het realiseren van haar eindbeeld binnen de gestelde termijn noodzakelijk acht, dan dient zij daarvoor andere meer dwingende instrumenten in te zetten.

IPO-verband

In de afgelopen maanden is ook in IPO-verband hard gewerkt om het beeld, dat uit de verschillende provincies is ontstaan, te vertalen naar een gezamenlijke koers. Daarnaast is samen met de VNG gewerkt aan een plan van aanpak. Helaas zijn IPO en VNG er niet in geslaagd om tot overeenstemming te komen. De grootste knelpunten tussen beide visies zijn de garanties aanzien van de realisatie van robuuste uitvoeringsorganisaties en de wens van VNG om de provinciale Wabo-bevoegdheden per 1 januari 2010 te decentraliseren. Dit betekent dat nu het Kabinet aan zet is om knopen door te hakken. ●

Informatie: Karen Arpad-Jongsma, 023-5144711, jongsmak@noord-holland.nl

KORT

Flevoland trekt Europees energieproject

De provincie heeft in Flevoland en Zweden twee internationale bijeenkomsten georganiseerd van More4NRG, het Europese samenwerkingsproject waarbij kennis en ervaring worden uitgewisseld op het gebied van duurzame energie. Hierbij werken 12 Europese partners samen. Gedeputeerde Anne Blik, tevens voorzitter van de stuurgroep More4NRG:

“Overall in Europa worden nieuwe initiatieven ontwikkeld. De uitwisseling van kennis en ervaringen zorgt ervoor dat we het wiel niet steeds opnieuw hoeven uit te vinden. Flevoland wil kennis delen én maximaal profiteren.” Flevoland zelf produceert al 56% van de energie op een duurzame manier en is koploper op het gebied van wind-energie. Met deze kennis kan Flevoland andere regio's helpen hun energiebeleid verder te ontwikkelen. Tegelijk met More4NRG is 'Mini Europe' gestart,

een project op het gebied van innovatie en ondernemerschap uit het INTERREG IVC-programma. ●

Grote belangstelling voor KUS-regeling

De Drentse KUS-regeling voor klimaat- en energieprojecten geniet grote belangstelling. Donderdagmiddag 14 mei om 12.00 uur opende de subsidieregeling. KUS staat voor Klimaat UitvoeringsSubsidie en valt onder het programma Klimaat en Energie van de

provincie Drenthe. De regeling bevat bijna 2 miljoen euro aan subsidiegeld voor klimaat- en energieprojecten. Het doel van de regeling is om externe partners te verleiden te investeren in klimaat- en energieprojecten. De KUS-regeling is bedoeld voor bedrijven, overheden en organisaties. Inmiddels zijn er meer dan veertig aanvragen ingediend, ruim genoeg voor de bijna 2 miljoen euro die de KUS-regeling te besteden heeft. Gedeputeerde Tanja Klip-Martin: “Ik ben blij verrast door

de overweldigende belangstelling. Na de beoordeling van de aanvragen kunnen we zien hoeveel projecten we kunnen honoreren voor dit budget. Ik verwacht dat dit instrument een belangrijke bijdrage gaat leveren aan het realiseren van onze doelstellingen. Als het in dat kader een succesvol instrument blijkt krijgt het zeker een vervolg.” ●

IPO werkt aan visie op vervolg Lissabonstrategie

Het IPO vindt dat er ook na 2010 een gezamenlijke Europese strategie moet zijn voor duurzame economische groei en werkgelegenheid. Alleen zo'n strategie voorkomt protectionisme. Daarbij moet ruimte blijven voor maatwerk op nationaal, regionaal en lokaal niveau. De nieuwe strategie moet recht doen aan de diversiteit van Europa. Decentraal wat kan, centraal wat moet.

De Lissabonstrategie moet van Europa de meest concurrerende en innovatie economie ter wereld te maken. Sinds 2005 is 'Lissabon' vooral gericht op economische groei en werkgelegenheid. In maart 2010 besluiten de Europese regeringsleiders over het vervolg.

Rapport

Op een conferentie van het IPO met de VNG begin mei over de Lissabonstrategie na 2010, hebben de beide koepelorganisaties minister Van der Hoeven van EZ een onderzoeksrapport aangeboden. Hierin is op systematische wijze in kaart gebracht hoe op regionaal niveau innovatie tot stand komt. Intensieve samenwerking van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen maakt het mogelijk regionale ontwikkeling te stimuleren, werkgelegenheid te creëren en het ondernemingsklimaat te verbeteren.

De minister was blij met het rapport. Het brengt volgens haar uitstekend in beeld waar de kracht van regio's ligt: dáár weten mensen elkaar te vinden en kunnen succesvolle netwerken worden gebouwd. Door intensieve interactie tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen en slimme steun van overheden, ontstaan op veel plaatsen innovatieve en succesvolle producten. De minister voorziet dat Europa na 2010 weer een economische strategie voor groei en werkgelegenheid zal kennen. "De huidige economische crisis is geen alibi de

Foto: Michiel Wijnbergh

lopende strategie stop te zetten. Integendeel zelfs." Zij toonde zich bereid om bij de ontwikkeling van de nieuwe strategie samen met de decentrale overheden op te trekken. ●

Informatie bij Mathijs Verhagen, 070-8881237, mverhagen@ipo.nl

KORT

Energiebedrijven leggen milieuafspraken vast

De energiebedrijven Essent en RWE hebben afspraken over investeringen in duurzame energie in Nederland vastgelegd. Het gaat om bindende afspraken, zo hebben de bedrijven bekendgemaakt. Met het contract worden eerder overeengekomen investeringen van RWE in Nederland "nog eens extra bevestigd". Zo wordt tussen 2009 en 2013 1,5 miljard euro

gestoken in windenergie en wordt er geïnvesteerd in technologieën als warmtepompen. Verder bevat het zogeheten duurzaamheidscontract afspraken over serviceverlening in gebieden waar Essent actief is. Het Duitse RWE wil Essent overnemen. De meeste aandelen van Essent zijn in handen van provincies en gemeenten. Volgens beide energiebedrijven is Essent dankzij de ondersteuning van RWE in staat veel grootschaliger dan voorheen te investeren in duurzame

energie in Nederland. Er wordt volgens hen een onafhankelijke stichting in het leven geroepen die moet toezien op naleving van de afspraken. Die stichting kan ook naleving afdwingen ●

Taskforce windenergie op zee

Minister Van der Hoeven (EZ) heeft een Taskforce windenergie op zee ingesteld. Deze zal haar adviseren over de beste manier om de kabinetsdoelstelling windenergie op zee voor 2020

te realiseren en het bedrijfsleven daar optimaal bij te betrekken. De heer Veenman, tot 2008 topman van de Nederlandse Spoorwegen en daarvoor van Stork, zal de Taskforce leiden. De bedoeling is dat dit najaar een eerste advies op tafel ligt ●

Noord-Holland focust op duurzame energie

De provincie Noord-Holland kiest ervoor de komende jaren prioriteit te geven aan het stimuleren van wind-

energie (op land), energie uit biomassa en duurzaam bouwen. Hiertoe heeft het College van GS de strategische nota duurzame energie vastgesteld. Gedeputeerde Bart Heller: "Ik hecht er grote waarde aan dat Noord-Holland de geboden kansen maximaal benut. Deze strategische notitie is bedoeld om te focussen op die vormen en toepassingen van duurzame energie die het meeste rendement opleveren" ●

Genoeg te doen!

Ik ben een fietser in hart en nieren. Bijvoorbeeld op de eindeloze, prachtige Veluwe of door het rivierenland met de weidse uitzichten. Als ik fiets, geniet ik van de stilte, de rust en de prikkelende lucht om me heen. Dat kan nu steeds beter, want het gaat goed met de stilte, de rust en de luchtkwaliteit. Dankzij de economische recessie draaien sommige bedrijven minder of zelfs op halve kracht. Een slag voor de werkgelegenheid en reden tot zorg. Slapeloze nachten van mensen die dit treft, maar wellicht tot vreugde echter van de directe omgeving van een dergelijk bedrijf. De trilling- en geluidsoverlast neemt af en daarmee de klachten. Het lijkt bijna alsof we klaar zijn met onze milieudoelen. Het milieu kan nu wel even zonder ons. Terecht gaat onze aandacht nu uit naar een gezonde economie. Ook Gelderland heeft een Actieplan gemaakt om de recessie te bestrijden. Maar het gevaar ligt op de loer dat we zaken uit het oog verliezen. Daarom moeten wij ons ten volle bewust zijn dat het milieu onze zorg nog steeds nodig heeft. Denk aan actuele zaken als het verwijderen van asbest, het opruimen van stortplaatsen, het neerleggen van stil asfalt en het verminderen van de uitstoot van fijnstof. Er is echt nog genoeg te doen. Zo staat inmiddels vast dat ons klimaat verandert. Om catastrofale gevolgen te voorkomen moeten we minder energie gebruiken, fors inzet-

ten op de productie van duurzame energie en investeren in het klimaatbestendig inrichten van ons land.

Ik ben een groot voorstander van minder regels, duidelijke regels en toepasbare regels. Als iets niet kan of mag, moet het ook niet gebeuren. Maar laten we daar niet mee beginnen. Laten we eerst kijken wat mogelijk is. Samen met partners. Zorgvuldig en met oog voor de langetermijneffecten op het milieu. In ons enthousiasme om veel te betekenen voor werkgelegenheid en inkomen komen allerlei plannen om juist in duurzaamheid te investeren tot ontwikkeling. Als klimaatgedeputeerde zie ik die investeringen met groot genoegen komen. Juist nu zijn er grote kansen voor een duurzame wereld. De wind staat gunstig. We moeten met vaart doorwerken aan een goed milieu. Het mag niet zo zijn dat we straks aan onze kinderen moeten uitleggen dat we zo druk bezig waren met het bestrijden van de economische recessie, dat we vergaten dat zij recht hadden op een schone, leefbare wereld. Laten we daarom vooral kijken hoe we de grote vraagstukken van onze tijd - economie, klimaat, milieu en voedselvoorziening - met al onze creativiteit en vernuft tegelijkertijd kunnen aanpakken. In groter verband én als individu.

gastcolumn

Annelies van der Kolk, gedeputeerde provincie Gelderland

Europa presenteert Witboek Klimaatadaptatie

Begin april presenteerde de Europese Commissie een strategie om de gevolgen van klimaatverandering zoveel mogelijk te onder-
vangen. De komende drie jaar staan in het teken van het voorbereiden van een meer omvattende Europese adaptatieaanpak, zodat vanaf 2013 tot gezamenlijke actie kan worden overge-
gaan. Het kabinet heeft inmiddels een reactie naar de Kamer gestuurd.

Foto: Michiel Wijnbergh

Het in april gepresenteerde Witboek Klimaatadaptatie, voluit 'White Paper, Adapting to climate change: Towards a European framework for action', stelt geen nieuwe regelgeving voor. Wel zou het daar op den duur van kunnen komen. De strategie krijgt vorm in twee fasen. In de eerste fase, die zijn beslag zal krijgen in de periode 2009-2012, wordt de basis voor een meer omvattende Europese adaptatieaanpak gelegd, bestaande uit vier hoofdlijnen:

- Ontwikkeling van een solide kennisbasis omtrent de effecten van klimaatverandering;
- Integratie van klimaatadaptatie in Europees beleid (mainstreamen);
- Ontwikkeling van (financiële) instrumenten als basis voor een goede uitvoering van adaptatie;
- Ontwikkeling van internationale samenwerking met name met ontwikkelingslanden.

Voor het provinciale adaptatiebeleid zijn vooral de acties op het gebied van mainstreamen en de ontwikkeling van nieuwe (financiële) instrumenten van belang.

De tweede fase, vanaf 2013, richt zich op de implementatie. De Commissie zal hiervoor samenwerken met lidstaten, regionale en lokale autoriteiten, waarbij de ontwikkeling van nationale en regionale adaptatiestrategieën als

een verplichting geldt. Voor het vele Europese onderzoek dat de komende jaren wordt uitgevoerd geldt dat, waar relevant, resultaten hiervan binnen de context van het actieprogramma zullen worden benut en vertaald naar de provinciale situatie. Het door de Commissie op te richten Clearing House Mechanism (Kennis managementsysteem) speelt hierbij een belangrijke rol.

Activiteiten

Het Witboek kent een veelheid aan aangekondigde activiteiten. Voor provincies zijn met name de volgende acties relevant:

- De ontwikkeling van een handreiking integratie klimaatverandering in de stroomgebied beheersplannen (2009) van de Kaderrichtlijn Water (KRW), welke vanaf 2015 volledig klimaatbestendig zijn;
- Bij de evaluatie van de KRW en de 'Mededeling waterschaarste en droogte' in 2012 wordt bekeken of aanvullende maatregelen voor waterefficiëntie in de landbouw, huishoudens en gebouwen nodig zijn. Al eerder heeft de Commissie aangegeven dat economische activiteiten beter moeten worden aangepast aan de plaatselijk beschikbare hoeveelheid water;
- Verankering in de implementatie van de hoogwaterrichtlijn;
- Handreiking integratie klimaatverandering in

- het management van Natura 2000 gebieden.
- Integratie van klimaatverandering in de plattelandsontwikkelingsplannen voor de periode 2007-2013;
- Kostenschattingen van adaptatie voor relevante beleidsgebieden, zodat deze meegenomen worden in toekomstige financiële beslissingen;
- Ontwikkeling van innovatieve vormen van financiering, bijvoorbeeld groenblauwe diensten;
- Onderzoek naar verzekeringsmogelijkheden op EU-niveau (risicospreiding).

Kabinetsreactie

In een reactie op het witboek pleit het kabinet onder meer voor een gebiedsgericht en integraal adaptatiebeleid. Dit maakt het mogelijk om maatwerkoplossingen te realiseren, met name ook voor stedelijke gebieden. Adaptatiemaatregelen dienen hiertoe zoveel mogelijk gekoppeld te worden aan doelstellingen op het gebied van het tegengaan van klimaatverandering en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Verder is het kabinet voorstander van een 'review' van de klimaatbestendigheid van Europese investeringen op korte termijn in grootschalige infrastructuur. Tot slot stelt het kabinet voor de meest kwetsbare ontwikkelingslanden te ondersteunen bij de uitvoering van noodzakelijk klimaatbeleid.

Vervolgacties

Op korte termijn wordt namens het IPO een brief richting de Kamer gestuurd. Hierin onder-
schrijven de provincies de kabinetsreactie op hoofdlijnen. Wel vragen zij aandacht voor de rol van de provincies bij de uitwerking van de acties uit het Witboek en voor de benutting van Europese middelen (ETS-gelden) bij de uitvoering van het adaptatiebeleid. De kabinetsreactie wordt in juni in de Kamer behandeld en richting Europese Commissie gestuurd. Op 17 en 18 juni organiseert de Commissie een workshop over regionale adaptatiestrategieën. Op 25 juni staat het Witboek op de agenda van de Europese Milieuraad. Vaststelling in het Comité van de Regio's volgt in oktober. Tenslotte volgt behandeling in het nieuw verkozen Europees Parlement. ●

Informatie: Erik de Haan, 070-4417623, er.de.haan@pzh.nl en Linda Docter, 030-2582685, linda.docter@provincie-utrecht.nl

ip milieuwerk

uitgever

Milieuwerk wordt uitgegeven door het Interprovinciaal Overleg
Postbus 16107
2500 BC Den Haag
Joyce Klink 070 8881231

kostenloze abonnementen / adreswijzigingen

Antwoordnummer 10145
2260 WB Leidschendam

eindredactie en productie

De Graaf Communicatie
Enkhuizen
telefoon 0228 326068
e-mail: graafcom@wxs.nl

basisvormgeving

Jeronimus van Pelt (Saskia Mpiana)

opmaak

Herman R. Fuit Den Haag

cartoon

Wim Stevenhagen

druk

RS Drukkerij bv Den Haag